

інструменти Китаю та інших країн. Крім того, Чжан Хунянь – ініціатор створення і перший виконавець творів сучасних китайських композиторів для піпи.

Підсумовуючи, варто зазначити, що протягом останніх п'ятнадцяти років у Китаї значно зросла активність в усіх сферах концертно-мистецького життя: побудовано десятки нових концертних залів, відкрито нові симфонічні та камерні оркестри в центральних містах усіх провінцій, сформовано систему місцевих конкурсів, створено спеціальні музичні телеканали, відкрито філармонійні зали в усіх великих містах тощо.

Література:

1. Alan R. Thrasher, Joseph S. C. Lam, Jonatan P. R. Stock, Colin Mackerpas, Francesca Rebollo Sborgi, F. Kouwenhoven, A. Schimmelpenninck, Stephen Jones, Han Mei, Wu Ben, Helen Rees, Sabina Trebinjak, Joanna C. Lee. China, People's Republic of (Chin. Zhonghua renmin gonghe guo) // New Grove Dictionary of Music and Musicians / Edited by The late Stanley Sadie and John Tyrrell. 2 ed. URL: <http://www.oxfordmusiconline.com/public>.

УДК 7:378](477):37(510)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-347-0-9>

Жао Ї

ORCID: 0000-0002-8555-877X

аспірант кафедри теорії та історії мистецтва

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

м. Київ, Україна

ВПЛИВ ВИЩОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА КИТАЙСЬКУ ПЕДАГОГІЧНУ СИСТЕМУ

Ключові слова: Китай, Україна, мистецтво, педагогіка, живопис, співробітництво.

У виступі зроблено спробу пояснити вплив вищої мистецької освіти України на китайське мистецтво та його викладання в художніх школах Китаю. Аналізується, як досвід, здобутий китайськими студентами в українських художніх вишах у різні історичні періоди, вплинув на китайську педагогічну систему. Встановлено, що китайські митці переймають український досвід у мистецтві ескізу, начерку, олійного

живопису: українська система живопису та вищої мистецької освіти заклала основи для розвитку мистецтва й художньої освіти в Китаї.

Кроскультурні контакти між Україною та Китаєм існували з часів Середньовіччя, але суттєвого впливу на наукові знання про Китай в Україні не чинили. Українці, заселивши північні кордони Китаю, відіграли важливу роль у започаткуванні дипломатичних відносин між Російською імперією та династією Цін [6, с. 256]. Українські православні місіонери (вихованці Києво-Могилянської академії) зробили важливий внесок у розбудову російсько-китайських відносин у XVIII ст. та заклали розвиток китаєзнавства в Російській імперії, а саме вивчення мови, культури, історії та тогочасного соціально-економічного й політичного стану Китаю [1, с. 257]. З часом у навчальних закладах України з'явилася література про Китай [1, с. 257], але через переїзд українських інтелектуалів до Москви важливі документи та матеріали, які стосувалися історії та тогочасного розвитку Китаю, потрапили до Росії [1, с. 258]. Наприкінці XIX століття підходи до вивчення Китаю у світі та в Україні стають більш систематизованими, і цей процес триває у XX столітті. Виникають науково-освітні центри вивчення Китаю (Київ, Одеса, Харків). Будівництво й експлуатація близькосхідної залізниці в 1903 році зумовили масову еміграцію російських імперських громадян, серед яких була значна кількість українців, до північно-східного регіону Китаю [2, с. 21]. У 1920-х і 1940-х роках українці, що емігрували, створили активну імміграційну спільноту в Харбіні, з власними центрами, де розвивалася українська культура, мистецтво, освіта та мова [2, с. 145]. У XX столітті в Китаї вийшли українські газети. Перед Першою світовою війною багато китайців навчалися в українських містах [2, с. 145]. Упродовж 1918–1991 років вивчення Китаю в Радянській Україні базувалося на марксистсько-ленінській методології. Науково-популярні праці, переклади та дослідження китайської літератури активно видавалися [3, с. 17]. У 1950–1951 роках відбулося відродження вивчення Китаю в Радянській Україні, що передбачало процес викладання китайської мови в українських вищих навчальних закладах [3, с. 261]. З 1955 року почали перекладати й опубліковувати українські твори в Китаї, і навпаки [4, с. 230–238]. Після проголошення Китайської Народної Республіки в 1949 році розпочався процес реформування системи вищої освіти в Китаї, зокрема художньої галузі. Цю ініціативу втілював художник Сюй Бейхун, який став головою Всесвітньої спілки працівників образотворчого мистецтва [4, с. 23]. Він впровадив нову педагогічну методику, яка передбачала етапне створення творчості мистецтва, включно зі спостереженням, натурою, замальовками, етюдами, ескізами та завершеними композиціями.

Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, заснована у грудні 1917 року, як українська академія мистецтва відіграла основну роль у формуванні та становленні національної мистецької школи України. Під час навчання в радянській Україні китайські фахівці приділяли увагу теорії та історії мистецтв, розвитку здібностей розуміння художніх творів і формування [7, с. 83]. Наголос в українських вишах приділяється вивченню малюнка, пластичної анатомії. Головна мета перших курсів – оволодіння точною передачею форми, простору, світу і тіні, а також вираженням тіла та краси людських форм. Живопис поділяється на станковий і монументальний. На курсах вивчення олійного живопису студенти виконують багато натюрмортів, а також начерків (здебільшого портретів), що вимагають глибоких знань анатомії. З третього курсу метод навчання визначається керівником кожної майстерні, яка має своє спрямування, тематику й завдання. Курси здебільшого побудовані на виконанні рисунків живої природи. Виставки студентських робіт відбуваються наприкінці кожного семестру. Українська система навчання рисунку, обґрунтована на стієнізмі, натуралізмі й реалізмі, є науковою, систематизованою та ефективною. Навчання базується на наукових спостереженнях і дослідженнях, які являють собою поступові розгляди й ретельне вивчення природи об'єктів [8, с. 51]. Освіта в китайських університетах і коледжах мистецького спрямування базується на методах реалістичного живопису, враховуючи освітні принципи станкового живопису українських художніх академій. Вплив вищої художньої освіти України на китайську художню педагогічну систему актуальний і продовжується в сучасний період завдяки обміну студентами. До початку російського вторгнення в Україну кількість китайських студентів в українських вишах становила 2100 студентів. Війна значно зруйнувала, серед іншого, і українсько-китайську співпрацю в галузі художньої освіти.

Література:

1. Іонова О. М., Пей Ч. Становлення вищої художньої освіти Китаю ХХ ст. Педагогіка та психологія. Харків, 2019. № 62. С. 79–86. URL: <https://doi.org/10.34142/2312-2471.2019.62.09> (дата звернення: 24.02.2023).
2. Кіктенко В. О. Історія українського китаєзнавства (XVIII – початок ХХІ століття). Київ, 2018. 388 с.
3. Пей Ч. Витоки ідей підготовки майбутніх фахівців мистецького профілю у вищій школі Китайської народної республіки. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: збірник наукових праць. Харків, 2020. № 68. Т. 1. С. 29–33. URL:

<https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.68-1.5> (дата звернення: 24.02.2023).

4. Яланський А., Ступакова К. Традиції радянської академічної мистецької школи в художній освіті та мистецтві Китаю ХХ – поч. ХХІ ст. Українська академія мистецтва: збірник наукових праць. Київ, 2013. Випуск 21. С. 5–12.

5. Кіктенко В. О. Нарис з історії українського китаєзнавства. ХVІІІ – перша половина ХХ ст.: дослідження, матеріали, документи. Київ, 2002. 197 с.

6. Грищенко І. КНУТД експортує українську освіту в Китай. Голос України. Київ, 2021. URL: <http://www.golos.com.ua/article/346711> (дата звернення 25.02.2022).

7. Храпачов О. Українські художники в сучасному мистецькому середовищі Китаю. Україна–Китай. Київ, 2014. № 1(6). С. 84–85.

8. Жулінський М. В. Методика опанування образотворчої грамоти у вищій школі засобами фотографії й малюнку. Актуальні питання мистецької освіти та виховання. Хмельницький, 2016. Вип. 2 (8). С. 255–264.

УДК 1(091)(510+520)

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-347-0-10>

Капранов С. В.

ORCID: 0000-0003-0320-0991

*кандидат філософських наук, старший науковий співробітник,
старший науковий співробітник відділу
Азіатсько-Тихоокеанського регіону
Інститут сходознавства імені А. Ю. Кримського
Національної академії наук України
м. Київ, Україна*

ЗАХІД VERSUS СХІД У РАННЬОГО НІСІДИ ТА ФЕН ІЮЛАНЯ

Ключові слова: китайська філософія, японська філософія, діалог культур, Схід – Захід.

Характерна риса східноазійської філософії ХХ ст. – активна взаємодія із західною філософією. Унаслідок цієї взаємодії утворено потужні філософські школи – постконфуціанство в Китаї та школа Кіото в Японії, кожна з яких запропонувала власну версію синтезу